

MODELAAANPAK VEILIG FIETSEN

gemeente Soest

Inventarisatie projecten ter bevordering van de verkeerveiligheid voor het langzaam verkeer

30 december 2013

Inhoud

1. Inleiding	1
2. Lokale problematiek en aandachtspunten	2
3. Herinrichting en onderhoud 2014	2
4. Fietsactieplan 2014	3
5. Actieplan verkeerveiligheid Soest 2014	3

1. Inleiding

Op 11 september jl. heeft de VNG het college bericht over de Modelaanpak Veilig Fietsen. Dit initiatief komt voort uit de toezegging uit 2011 van wegbeheerders om een bijdrage te leveren aan het terugdringen van het aantal doden en ernstig gewonden. Dit naar aanleiding van het feit dat de daling van het aantal doden en ernstig gewonden als gevolg van verkeersongevallen achterblijft bij de streefcijfers die zijn opgenomen in het Strategisch Plan Verkeerveiligheid 2008-2020.

Vooraf het verkeerveiligheidsbeleid gericht op jongeren, ouderen en fietsers heeft een extra impuls nodig. De afspraken met daaraan gekoppeld 23 maatregelen zijn opgenomen in de Beleidsimpuls Verkeerveiligheid. De groep fietsers maakt ongeveer 30% uit van het aantal verkeersdoden en meer dan 50% van het aantal ernstig gewonden. Ongelukken met fietsers doen zich hoofdzakelijk voor op het lokale wegennet. Daarom is één van de maatregelen uit de Beleidsimpuls Verkeerveiligheid Gemeenten een lokale aanpak veilig fietsen op te stellen.

Aansluitend op deze afspraak heeft het ministerie van Infrastructuur en Milieu met de VNG afgesproken dat alle gemeenten uiterlijk eind 2013 een lokale aanpak vaststellen en dit op de website van de VNG melden.

De aanstaande raadsverkiezingen in maart 2014 kunnen resulteren in een gewijzigd beleid ten aanzien van het fietsgebruik of -veiligheid. Dit kan betekenen dat een voor eind december 2013 opgesteld "Lokaal Aanpak Veilig Fietsen" na enkele maanden later achterhaald blijkt te zijn. De gemeente Soest heeft daarom besloten gefaseerd uitvoering te geven aan de Modelaanpak Veilig Fietsen. Dit houdt in:

1. Voor 31 december 2013: fase 1.

Het in beeld brengen van de lokale problematiek en de aandachtspunten waarop de gemeente zich moet richten. Daarnaast het in kaart brengen van lopende werkzaamheden en plannen van aanpak (bijv. verkeerseducatie, fietsactieplan).

2. Uiterlijk een maand na vaststelling collegeprogramma: fase 2 en 3

Aansluitend op het collegeprogramma kan het lokale plan van aanpak veilig fietsen worden afgerond.

Dit document geeft invulling aan de eerste fase. De inventarisatie bestaat uit 3 onderdelen:

- Herinrichting en onderhoud 2014
- Fietsactieplan 2014
- Actieplan verkeerveiligheid Soest 2014

2. Lokale problematiek en aandachtspunten

Basis voor deze inventarisatie vormt het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP). Het GVVP vormt samen met "ervaringscijfers" de basis voor het opstellen van de lokale aanpak veilig fietsen. In relatie tot de modelaanpak zijn de volgende aspecten uit het GVVP relevant.

Strategische doelstellingen

De doelstellingen voor verkeersveiligheid uit de kadernota zijn als volgt:

- In 2020 bevatten gemeentelijke wegen in Soest geen Verkeersongevallenconcentraties (VOC) en blackspots.
- Het aantal inwoners dat aangeeft zich vanwege het verkeer onveilig te voelen moet afnemen.
- De gemeente Soest heeft in 2020 tenminste 80% van het onder haar beheer en vallende wegennet volgens de principes van Duurzaam Veilig ingericht.

Ongevallen

In het ongevallenbeeld in de gemeente Soest is een trend zichtbaar dat het aantal ongevallen met lichtgewonden afneemt, terwijl het aantal ongevallen met zwaardere gewonden juist toeneemt. Het totaal aantal geregistreerde ongevallen met gewonden neemt wel af. Er zijn binnen de gemeente geen VOC's of blackspots meer aanwezig.

Knelpunten

- Functiemenging: Te denken valt aan wegen in de hoofdwegenstructuur die naast de stroomfunctie, van oudsher ook een functie voor het ontsluiten van woningen hebben.
- Het inrichten van verblijfsgebieden: ongewenst en verboden verkeersgedrag, zoals geheel of gedeeltelijk parkeren van auto's op trottoirs en het gebruik van voetpaden en trottoirs door bromfietzers en fietsers.
- Subjectieve verkeersonveiligheid: De beleving door mensen van de drie factoren mens, voertuig en weg. Het gaat helemaal over het gevoel dat men heeft over de onveiligheid van bepaalde verkeerssituatie die niet gestaafd worden door ongevalcijfers.
- Kruisen van netwerken: Een ander knelpunt is het vlechtwerk van de netwerken voor de verschillende modaliteiten. Verkeersonveiligheid treedt juist op daar waar die netwerken elkaar kruisen; waar het fietspad de rijbaan kruist, waar de voetganger oversteekt.
- Doelgroepkeuze: Iedereen neemt deel aan het verkeer op zijn/haar eigen manier. Eigenlijk zou dus iedereen individueel aangesproken moeten worden op zijn/haar verkeersgedrag. Dit is niet haalbaar.
- Vergrijzing: De Nederlandse bevolking vergrijst. De invloed daarvan is nog niet bekend.
- Handhaving: afhankelijk van capaciteit en prioriteitstelling van het Openbaar Ministerie en de politie.

3. Herinrichting en onderhoud 2014

Er staan in 2014 geen infrastructurele maatregelen op de planning die specifiek zijn opgezet voor het verbeteren van de verkeersveiligheid in relatie tot het langzaam verkeer. Wel wordt bij elke reconstructies door riool- en wegonderhoud (door werk met werk te maken) bijgedragen aan de verkeerskundige doelstellingen uit het GVVP, zoals aanpassingen ter verbetering van de verkeersveiligheid.

In dit kader staan de volgende projecten in de planning voor 2014.

Herinrichting Noorderweg, Soest

Aanleiding bij deze herinrichting is het vervangen van het riool, waardoor het mogelijk is om de weg en het profiel opnieuw in te richten. De Noorderweg is een zeer intensief bereden fietsroute, met name voor scholieren van het Griffland College. Daarom is bij deze herinrichting als uitgangspunt genomen dat de verkeersveiligheid van de fietser, met name de fietsende scholieren, te verbeteren.

Herinrichting Heideweg en Schoutenkampweg, Soest

Bij beide herinrichtingsprojecten worden inrichtingseisen voor de 30km-gebieden gehanteerd. Kruispunten worden haaks gemaakt, kruispuntvlakken verkleind en er worden snelheidsremmende maatregelen getroffen. De herinrichting van de Heideweg is bijna afgerond en de herinrichting van de Schoutenkampweg e.o. wordt begin 2014 uitgevoerd.

Herinrichting Beetzlaan

In 2014 wordt de herinrichting van de Beetzlaan e.o. opgepakt. Ook bij herinrichtingsproject worden inrichtingseisen voor de 30km-gebieden gehanteerd. Gezien de functie van deze weg is ook hier een inrichting met specifieke ruimte voor de fiets op zijn plaats.

4. Fietsactieplan 2014

Eén van de doelen in het GVVP van de gemeente Soest om het fietsgebruik met afstanden tot 7,5 kilometer te bevorderen. Om dit te bereiken wordt ondermeer budget beschikbaar gesteld om het fietsgebruik te bevorderen. Dit vertaalt zich jaarlijks in een gemeentelijk fietsactieplan, waarin diverse projecten en acties zijn opgenomen. In relatie tot de gemeentelijke Modelaanpak Veilig Fietsen betreffen het met name projecten die de verkeersveiligheid of het wegcomfort verbeteren. Zo is recent ten behoeve van het verbeteren van de veiligheid het zicht op rotondes verbeterd en zijn diverse fietspaden hersteld of verbeterd.

In 2014 is in relatie tot het verbeteren van de veiligheid voor het langzaam verkeer specifiek het volgende project opgenomen:

Inventarisatie en verwijderen objecten op en langs fietspaden.

In 2012 en 2013 is in de gemeente Amersfoort een proefproject gehouden onder de titel FietspaaltjesAmersfoort.nl. Via een website werd burgers van deze gemeente de mogelijkheid geboden om aan te geven welke palen op fietspaden als onveilig werden beschouwd en moeten worden verwijderd of aangepast.

Een soortgelijk project wil de gemeente Soest nu ook opzetten. Reeds in 2011 heeft de gemeente Soest zich uitgesproken over objecten langs en op fietspaden. Gebleken is dat in toenemende mate eenzijdige ongevallen plaatsvinden met fietsen, met name door vaste objecten op of langs fietspaden. Door dit project op te nemen in het fietsactieplan kan hier nu concreet invulling aan worden gegeven. In 2014 wordt gestart met de inventarisatiefase. Afhankelijk van de voortgang zal dit medio 2014 of 2015 leiden tot het verwijderen of aanpassen van palen.

5. Actieplan verkeersveiligheid Soest 2014

In 2011 is door de gemeente Soest het "Convenant Provincie Utrecht Verkeersveiligheid" getekend. Het doel van het convenant is het verbeteren van verkeersveiligheid. Onderdeel van het convenant is dat gemeente verkeerseducatie opnemen in een integraal uitvoeringsplan verkeersveiligheid. Op basis daarvan kunnen gemeenten in aanmerking komen voor verkeerseducatieprojecten uit de catalogus van het ROV-Utrecht.

Dit actieplan verkeersveiligheid spitst zich toe op de verkeersveiligheidsacties en verkeerseducatie. De mogelijke producten zijn vastgelegd in de productencatalogus van het ROV-Utrecht. Hieruit kiest de gemeente Soest de producten die aansluiten op onze doelgroepen. Specifiek zijn dat (jonge) fietsers, jongeren 12-16 en 16-25 en ouderen (60+ of 65+). Daarnaast ligt de wens iedereen te bereiken en richten wij ons op jong geleerd, oud gedaan.

De voorlichting moet als doel hebben de burgers duidelijk te maken dat het zo is, dat ze het begrijpen en dat ze gemotiveerd zijn zich ernaar te gedragen. Daarnaast is permanente educatie een belangrijke pijler onder de verkeersveiligheid. Er is voortdurend scholing nodig om goed verkeersgedrag aan te leren dan wel bij te stellen. Onder 'Permanente Educatie' wordt verstaan dat iedere weggebruiker regelmatig moet worden voorgelicht en getraind om voldoende veilig aan het verkeerssysteem deel te kunnen nemen.

Activiteiten 2014

Aan de volgende acties levert de gemeente Soest een bijdrage of ondersteuning:

- *JONGleren (0-4 jaar)*
Educatief programma voor kinderen van 0 tot 4 jaar én hun ouders.
- *UVL (4-12 jaar)*
Het Utrechts VerkeersveiligheidsLabel is een kwaliteitskeurmerk voor basisscholen die verkeerseducatie van de leerlingen en verkeersveiligheid rond de school structureel aanpakken. Gemeenten die structureel willen bijdragen aan de verkeersveiligheid rond basisscholen, kunnen UVL-gemeente worden. In een UVL-convenant leggen de gemeente en het ROV-Utrecht de wederzijdse afspraken vast. Uitgangspunt is dat ANWB Streetwise één keer per 2 jaar beschikbaar is voor UVL-gelabelde scholen. Een verkeersmethode is beschikbaar in de aanloop naar het behalen van het label.
- *Streetwise (4-12 jaar)*
- *Verkeersouders (4-12 jaar)*
VVN faciliteert verkeersouders op de basisscholen. Onder andere met een introductiebijeenkomst voor nieuwe verkeersouders, een website, een kennisdag en trainingen.)
- *Leskist basisonderwijs (4-12 jaar)*
Om de verkeerslessen optimaal te kunnen geven is een standaard set met lesmaterialen voor de verkeerslessen handig. De leskist is vanaf 2014 ook voor niet-UVL scholen beschikbaar voor de groepen 1 t/m 4.)
- *Voortgezet veilig(12-16 jaar)*
'Voortgezet veilig' modules: projecten voor het middelbaar onderwijs
 - A1: Lesbrief school-thuis-route voor brugklassen
 - B1: 1 lesuur dode hoek les met schaalmodel in de klas.
 - B2: 1 lesuur dode hoek les met echte vrachtwagen op of naast schoolplein
 - C1: 1 lesuur alcoholbril en gordelgebruik
 - C2: 1 lesuur verkeersveilig gedrag rond fiets en social media
 - D1: power of control groep voor onder- midden- en bovenbouw (serie van 10 lessen)
- *Fietsinformatiedag senioren, zonder uitnodigingen (60+ jaar)*
Op de informatiedag krijgen ouderen praktische tips en oefeningen, zodat zij zich zekerder en veiliger op de fiets door het verkeer kunnen bewegen. Gemeenten kunnen aangeven of er specifiek aandacht gegeven moet worden aan het gebruik van een elektrische fiets.)
- *BROEM, zonder uitnodigingen (60+ jaar)*
Cursus om de theoretische kennis van automobilisten van 60 jaar en ouder op te frissen. Deelnemers kunnen kiezen om op eigen kosten op afspraak aan de praktijkrit met een rij-instructeur deel te nemen.)
- *Landelijke verkeersveiligheidscampagnes*
- *Fietsverlichtingscampagne*